

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะพยาบาลศาสตร์ มีการวางแผนปฏิบัติการให้มีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของคณะพยาบาลศาสตร์ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการ มีการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการ ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator: KPI) จากนั้นจึงถ่ายทอดลงสู่ทุกหน่วยงานในคณะฯ เพื่อให้การวางแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณในระดับฝ่าย มีความสอดคล้องและมีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน โดยแผนปฏิบัติการประกอบด้วยข้อมูลโครงการและกิจกรรม จำแนกเป็น 10 ประเภท คือ การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนานักศึกษา การพัฒนาบุคลากร การบริการวิชาการ การวิจัย การประกันคุณภาพ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเจรจาความร่วมมือทางวิชาการ และการสนับสนุนอื่นๆ (เชิงบริหารจัดการและนันทนาการ) ซึ่งโครงการและกิจกรรมหนึ่งประเภท อาจตอบสนองได้มากกว่าหนึ่งยุทธศาสตร์

ระบบสารสนเทศในปัจจุบันของคณะพยาบาลศาสตร์ มีการจัดเก็บข้อมูลโครงการและกิจกรรมในส่วนของการคุมงบประมาณ และการดำเนินงาน โครงการและกิจกรรมลงในระบบฐานข้อมูล จากการสำรวจผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มีจำนวนโครงการและกิจกรรมโดยเฉลี่ยประมาณ 350 โครงการและกิจกรรมต่อปี แบ่งตามประเภทเป็น การพัฒนานักศึกษาร้อยละ 40.00 การพัฒนาบุคลากรร้อยละ 14.29 การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนร้อยละ 11.42 การบริการวิชาการร้อยละ 8.57 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมร้อยละ 8.57 การสนับสนุนอื่นๆ ร้อยละ 8.00 การเจรจาความร่วมมือทางวิชาการร้อยละ 3.71 การวิจัยร้อยละ 2.00 การประกันคุณภาพร้อยละ 2.00 และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร้อยละ 1.42 มีโครงการและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามแผนเวลาประมาณร้อยละ 25 ส่งผลการประเมินค่าซ้ำประมาณร้อยละ 40 ซึ่งระบบในปัจจุบันยังไม่มีการจัดเก็บผลการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมให้สามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และตัวชี้วัด ขาดระบบสารสนเทศที่สามารถสนับสนุนการบริหาร ติดตาม กำกับดูแล/แจ้งเตือน โครงการและกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ยากแก่การบริหารติดตามการดำเนินงาน และการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับโครงการและกิจกรรม ซึ่งงบประมาณที่ใช้ในการจัดสรรส่วนใหญ่มาจากเงินรายได้จากคณะพยาบาลศาสตร์ และบางส่วนจากงบประมาณเงินแผ่นดินจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การบริหารติดตามโครงการและกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพได้ จะต้องอาศัยการประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย สามารถสนับสนุนการให้ข้อมูล การสื่อสาร และการประมวลผล เพื่อการบริหารติดตามการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานเจ้าของโครงการ สามารถสนับสนุนการประสานงานของงานนโยบายและแผน และควรมีระบบการจัดลำดับความสำคัญของแผนปฏิบัติการ เพื่อการตัดสินใจด้านการจัดสรรงบประมาณให้กับสำนักวิชาหรือหน่วยงานในแต่ละปีงบประมาณ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารติดตามโครงการตามการวางแผนปฏิบัติการของคณะพยาบาลศาสตร์ โดยการจัดลำดับความสำคัญของแผนปฏิบัติการด้วยการให้นำหนักคะแนนตามเกณฑ์การตอบสนองกลยุทธ์และลักษณะของตัวชี้วัด การบริหารติดตามโครงการใช้เทคนิคการทำผังปฏิบัติงาน (Gantt Chart) ซึ่งเป็นแผนภูมิแท่งแนวนอนแสดงขอบเขตระยะเวลาของแต่ละกิจกรรม และการประเมินผลว่าเป็นไปตามแผนเวลาและแผนงบประมาณตามที่กำหนดหรือไม่ การพัฒนาระบบจัดทำในรูปแบบของเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) เพื่อให้รองรับและต่อยอดกับระบบการทำงานในปัจจุบันของคณะพยาบาลศาสตร์ และการจัดการกับแอปพลิเคชันและข้อมูลการสื่อสารต่างๆ ในระบบ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารติดตามโครงการตามการวางแผนปฏิบัติการ ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้สามารถบริหารติดตามโครงการตามแผนงานที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 แผนดำเนินการศึกษา

- 1) ศึกษาระบบเดิมและรวบรวมความต้องการของระบบใหม่ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุมหารือกับหัวหน้าหน่วยงาน และทีมผู้บริหาร เพื่อศึกษารายละเอียดเรื่องการวางแผนงาน การใช้ทรัพยากรด้านเงิน คน และเวลาในโครงการ
- 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากเอกสารแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ 4 ปี (2552-2555) คู่มือบริหารงบประมาณและรายได้ ปี 2552 คู่มือการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์(BSC) ประจำปีงบประมาณ 2550-2554 ของคณะพยาบาลศาสตร์ เอกสาร/คู่มือที่เกี่ยวข้องจากงานนโยบายและแผน เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสืออ้างอิงด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารจัดการโครงการ และวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาระบบ

3) วิเคราะห์และออกแบบระบบ ตามหลักการของการบริหารจัดการโครงการ โดยการสำรวจซอฟต์แวร์สำเร็จรูปที่ใช้ในท้องตลาดว่าตรงกับหลักการใดของการบริหารจัดการโครงการ และวิเคราะห์การวางแผนปฏิบัติการ โครงการ และกิจกรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อออกแบบระบบการบริหารติดตามโครงการที่เหมาะสม

4) พัฒนาระบบบริหารติดตามโครงการ ในรูปแบบของเว็บแอปพลิเคชัน ให้สามารถประสานข้อมูลการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ให้เป็นระบบเดียว

5) ทดสอบระบบ โดยการนำเข้าข้อมูลแผนปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรม งบประมาณ และการใช้จ่ายของปีงบประมาณ 2552 ลงในระบบฐานข้อมูล และติดตั้งโปรแกรมในเครื่องแม่ข่าย (Server) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทดลองใช้งาน

6) ประเมินผลการทำงานของระบบ จากแบบสอบถามที่ออกแบบสำหรับ เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้าสำนักวิชา หัวหน้าหน่วยงาน ทีมผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง

7) จัดทำเอกสารและคู่มือการใช้ระบบ สำหรับผู้ใช้งานในแต่ละระดับ

8) จัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา จึงกำหนดขอบเขตของการค้นคว้าดังนี้

1) ส่วนบันทึกแผนกลยุทธ์ในระดับคณะ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การดำเนินงาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2) ส่วนบันทึกแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ จำแนกตามฝ่ายการบริหารของคณะพยาบาลศาสตร์ ให้สามารถจัดเก็บมุมมอง ดัชนีชี้วัดที่ตอบสนอง และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์

3) ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนการทำงาน และการจัดสรรงบประมาณสำหรับผู้บริหาร ซึ่งใช้ปัจจัยในการพิจารณาด้วยการให้น้ำหนักคะแนนตามเกณฑ์การตอบสนองกลยุทธ์และลักษณะของตัวชี้วัด ตัวอย่างเช่น ลักษณะตัวชี้วัดแบบกลยุทธ์ (Strategy) ให้คะแนน 100 และงานประจำ (Routine) ให้คะแนน 30 เป็นต้น

4) ส่วนบันทึกรายละเอียดโครงการที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วยรายละเอียดโครงการ ปฏิทินกิจกรรมการดำเนินงาน รายรับ รายจ่าย และผู้เข้าร่วมโครงการ

5) ส่วนการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลสำหรับผู้ดูแลระบบ ตามตำแหน่งและหน่วยงานที่สังกัด เช่น ผู้บริหารสามารถติดตามผลการดำเนินงานโครงการ อนุมัติโครงการ และดูรายงานสารสนเทศ เจ้าของโครงการสามารถจัดการข้อมูลโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบของ

ตนเอง งานนโยบายและแผนสามารถจัดการข้อมูลการวางแผนงานโครงการ การประเมินโครงการ ได้ เป็นต้น

6) ส่วนการติดตามโครงการและกิจกรรม ที่อยู่ในความรับผิดชอบสำหรับเจ้าของโครงการ ด้วยเทคนิคการทำแผนภูมิแกนต์ และสามารถบันทึกผลการดำเนินงานโครงการได้

7) ส่วนการจัดการโครงการสำหรับเจ้าของโครงการ ได้แก่ การเขียนโครงการ สรุปการเงิน และสรุปโครงการ

8) ส่วนการจัดการโครงการสำหรับงานนโยบายและแผน ได้แก่ การตรวจสอบโครงการ การบันทึกผลการอนุมัติโครงการ และบันทึกผลการประเมินโครงการ

9) ส่วนการปิดงบประมาณโครงการสำหรับงานการเงินคลังและพัสดุ

10) ส่วนการรายงานผลให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้งาน

1.5 วิธีการศึกษา

1.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ

จากการสังเกต สัมภาษณ์ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากงานนโยบายและแผนการประชุมหรือกับหัวหน้าสำนักวิชา หัวหน้าหน่วยงาน ทีมผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2) ข้อมูลทุติยภูมิ

จากเอกสารงานโครงการ แผนงาน กิจกรรม ของคณะพยาบาลศาสตร์ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสืออ้างอิงต่างๆ และวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาระบบ

1.5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.5.2.1 ฮาร์ดแวร์

1) เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) มีคุณสมบัติ ดังนี้

- เครื่องคอมพิวเตอร์ IBM x236
- หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) แบบ Intel Xeon 2.4 GHz
- หน่วยความจำ (RAM) ขนาด 1 GB
- ฮาร์ดดิสก์ (Hard Disk) ขนาด 72 GB 3 ตัว RAID 5

2) เครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย (Client) ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) แบบ Intel Pentium IV 2.0 GHz
- หน่วยความจำ (RAM) ขนาด 256 MB
- ฮาร์ดดิสก์ (Hard Disk) ขนาด 40 GB

- อุปกรณ์ต่อพ่วง ได้แก่ เมาส์ และคีย์บอร์ด

1.5.2.2 ด้านซอฟต์แวร์

ข่าย

- 1) Microsoft Windows 2003 สำหรับคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
- 2) Microsoft SQL Server 2000 เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล
- 3) Internet Information Service (IIS) สำหรับให้บริการเว็บจากเครื่องแม่ข่าย
- 4) Microsoft Windows XP สำหรับคอมพิวเตอร์ลูกข่าย
- 5) ภาษา ASP.NET และ C# ใช้ในการพัฒนาอินเทอร์เน็ตเฟสของระบบ
- 6) เว็บเบราว์เซอร์ Internet Explore เวอร์ชัน 7 ขึ้นไป

1.6 นิยามศัพท์

“คณะพยาบาลศาสตร์” หมายถึง สถาบันการศึกษาพยาบาลระดับอุดมศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่ 110 ถ.อินวโรรส ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

“แผนปฏิบัติการ” หมายถึง แผนการปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของคณะพยาบาลศาสตร์ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งรายละเอียดของทรัพยากรที่ต้องใช้และช่วงเวลาที่ต้องทำให้สำเร็จ

“งบประมาณเงินรายได้” หมายถึง งบประมาณที่คณะพยาบาลศาสตร์ได้รับจากค่าธรรมเนียมการศึกษาของนักศึกษาหรือรายได้อื่นๆ ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“งบประมาณเงินแผ่นดิน” หมายถึง งบประมาณที่คณะพยาบาลศาสตร์ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“เจ้าของโครงการ” หมายถึง หน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบในการเสนอและดำเนินโครงการ

1.7 สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

- 1) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 2) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 3) สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.8 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

- 1) ได้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารติดตามโครงการตามการวางแผนปฏิบัติการ ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 2) ได้สารสนเทศสำหรับสนับสนุนการตัดสินใจด้านการวางแผนปฏิบัติการ การ จัดสรรงบประมาณ และรายงานผลการดำเนินงาน โครงการสำหรับผู้บริหาร
- 3) ได้สารสนเทศสำหรับสนับสนุนการบริหารติดตามโครงการ สำหรับเจ้าของ โครงการ ให้สามารถประเมินการปรับปรุงโครงการและกิจกรรม ให้มีประสิทธิภาพต่อไป
- 4) เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารโครงการตามตัวชี้วัด สำหรับงาน ประกันคุณภาพ
- 5) เป็นแนวทางในการศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารติดตาม โครงการ ตามการวางแผนปฏิบัติการ สำหรับผู้ที่สนใจ